

B-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava

Koolitaja	MTÜ Liiklusekspert
Õppekava nimetus	B-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava
Õppeviis	kontaktõpe, e-õpe, iseseisev õpe
Koolituse liik	kursus
Liiklusteooria õppemaht	Teooria õppetunde on vähemalt 28 tundi auditooriumis. Koostöös koolitatavaga võib õppemahte suurendada. Täiendavalt antakse ka ülesandeid iseseisvalt lahendamiseks. Teooriaõppe e-õppe läbimisel on õppetunde vähemalt 28, millest 10 tundi on auditoorsed. Koostöös koolitatavaga võib õppemahte suurendada. Täiendavalt antakse ka ülesandeid iseseisvalt lahendamiseks. Õppemahtude suurendamise vajadus selgitatakse välja arenguvestluse käigus. Teooriaõppe mahule lisaks tuleb kooli teooriaeksam.
Sõiduõppe maht	Sõiduõppe õppetunde on vähemalt 30 tundi. Lisaks tuleb võimalusel juhtida mootorsõidukit sõidupraktika saamise eesmärgil teise isiku (juhendaja) juuresolekul. Koostöös koolitatavaga võib õppemahte suurendada. Õppemahtude suurendamise vajadus selgitatakse välja arenguvestluse käigus. Sõiduõppe mahule lisaks tuleb kooli sõidueksam.
Õppetöö keeled	eesti, inglise ja vene keeles
Kontrollivorm	eksam, kontrolltöö, vahetest
Hindamiskriteeriumid	Liiklusteooria osas on kontaktõppes ette nähtud kaks kontrolltööd, mis koosnevad 30 küsimusest. Kontrolltööd korraldatakse testide vormis. Kontrolltöö arvatakse sooritatuks, kui õigete vastuste arv on vähemalt 26. E-õppevormi kasutataval õppuritel on iga teema või iga teemade ploki lõpus ette nähtud kohustuslikud vahetestid. Koolitus lõpeb teooria- ja sõidueksamiga. Teooriaeksami lubatakse õppurit pärast kontrolltööde (või e-õppevormi puhul vahetestide) edukat sooritamist. Teooriaeksami temaatika vastab MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisas 2 toodud temaatikale. Eksam korraldatakse testide vormis. Hindamissüsteem: sooritatud/mittesooritatud. Eksam koosneb 40st ühe õige vastusega küsimusest, millest 10 küsimust käsitlevad liiklusohutust. Eksam arvatakse sooritatuks, kui õigete vastuste arv on vähemalt 35, kusjuures liiklusohutusteemalistes küsimustes ei tohi olla üle ühe vea. Eksam kestab kuni 30 minutit. Sõidueksamile lubatakse õppurit pärast teooriaeksami edukat sooritamist. Sõidueksam kestab vähemalt 45 minutit. Selle käigus kontrollitakse eksamineeritava oskust sõidukit iseseisvalt, ohutult, säästlikult ja sujuvalt juhtida erineva liiklustihedusega asula- ja asulavälistel teedel. Eksamil võidakse kontrollida ka MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisas 4 toodud harjutuste sooritamist. Sel juhul antakse iga harjutuse sooritamiseks kuni kaks katset ja kasutatakse nimetatud lisas toodud hindamiskriteeriumeid. Hindamissüsteem: sooritatud/mittesooritatud. Eksam arvatakse sooritatuks, kui eksamineeritava sõiduoskused on piisavad, et juhtida sõidukit kindlalt, ohutult ja iseseisvalt. Eksam lõpeb enneaegu, kui eksamineeritav tekitab liiklusohutliku olukorra või ei suuda sooritada harjutust kahe katsega.
Eesmärgid	Koolituse eesmärk on anda tulevasele sõidukijuhile teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks kooskõlas B-kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetega. Koolituse eesmärk on samuti luua eeldused juhi vastutustundliku liikluskäitumise ning ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujunemiseks.
Sisu	Täpsemalt on alltoodud õppekava, õpiväljundid ja selle sisu.
Õpiväljundid	Õpiväljundid on esitatud allpool. Õppekava läbinud isik vastab määruuses „Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise

	liiklusalased kvalifikatsiooninõuded“ toodud B-kategooria juhile kehtestatud nõuetele. Kvalifikatsiooninõuete saavutamiseks vajalikud õpiväljundid on toodud mootorsõidukijuhi ettevalmistamise riiklikus õppekavas „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“ Lisas 5 ja Lisas 6. Õppe sisu ja teemad on kirjeldatud kvalifikatsiooninõuetes ning riiklikus õppekavas. Õpiväljundite saavutamise kontrollimisel tuginetakse „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ ministri määrusele.
Õppetöö korralduslikud alused	Koolitus vastab liikluseaduse, MKMi määruse nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“ ning MKMi määruse nr 54 „Nõuded mootorsõidukijuhi koolitaja õppevahenditele, õppeväljakutele ja õppesõidukitele“ nõuetele. Koolituse lõpetanu saab koolituskursuse tunnistuse. Juhi esmaõpe jaguneb alg- ja lõppastme õppeks. Algastme õpe lõpeb riiklike eksamite sooritamise Maanteeametis ja esmase juhiloa saamisega. Lõppastme õppe pikkus on 23 kuud, mille käigus täiendab esmase juhiloa omanik oma oskusi liikluses iseseisvalt ning läbib lõppastme koolituse. Nii alg- kui ka lõppastmes toimub juhi ettevalmistamine liiklusteooriaõppe ja õppesõitude vormis. Liiklusteooriaõppe aineid läbitakse üldjuhul õppekavas toodud järjestuses. Teoorialoenguid korraldatakse nõuetekohases õppeklassis. Ühe teooriatunni pikkus on 45 minutit. Õppevormiks on auditoorne õppevorm, iseseisev töö ja praktikum. Praktikum vormis toimub õppeaine „Libedasõidu riskivältimise praktikum“ ning võimaluse korral õppeaine „Pimeda ajal sõiduki juhtimine“. Algastme õppes antakse iga loengu lõpus iseseisev töö. Selle eesmärk on materjali süvendatud õppimine ja loengus saadud teadmiste kinnistamine. Iseseisva töö osakaal on individuaalne. Auditoorse õppevormi asemel võidakse õppuri soovil kasutada elektroonilist õppevormi. Sel juhul toimub auditoorses vormis kuus õppetundi, kus käsitletakse MKMi määruse 60 lisas 6 sätestatud temaatikat. Elektroonilise õppevormi kasutamisel on auditoorse õppetöö osakaal vähemalt 21%. Õppesõitude minimaalne maht on 30 sõidutundi, tegelik maht on individuaalne. Õppesõitu korraldatakse nõuetekohase õppesõidukiga. Ühe sõidutunni pikkus on 45 minutit. Iga õppesõidu lõpus märgib õpetaja õpingukaardile õppesõidutundide arvu ja hinnangu õpilase oskuste kohta. Hindamissüsteem: sooritatud/mittesooritatud (+/-). Õppesõitude teemad läbitakse üldjuhul õppekavas toodud järjestuses. Linnaliiklusesse lubatakse õppurit pärast õppeaine „Sõiduki käsitlemine“ läbimist. Õppeaine „Sõit individuaalprogrammi järgi“ läbimine ei ole kohustuslik. Sõiduõppe aine „Pimeda ajal sõiduki juhtimine“ toimub kas simulaatoril või tavalise sõidutunni vormis. Viimasel juhul toimub sõidutund pimeda ajal ning sõidetakse enamasti valgustamata asulavälistel teedel. Sõiduõppe ained „Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine“ ja „Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine“ toimuvad selleks ettenähtud libedasõidu õppeväljakul. Sõiduõppe raames tehakse võimaluse korral koostööd juhendajaga, kellega õpilane läbib sõidupraktikat. Sel juhul koostatakse koos juhendajaga individuaalne sõidupraktika plaan, mille eesmärk on kinnistada sõiduõppe käigus omandatud sõiduoskusi. Jätkuõppe kaudu valmistatakse ette juhtimisõiguse taotlejaid, kes ei ole riiklikku sõidueksamit kolme korraga sooritanud. Selle eesmärk on juhi süvendatud ettevalmistamine, et tagada vajalike teadmiste ja oskuste omandamine. Juhi jätkuõpe toimub üldjuhul õppesõidu vormis, selle sisu määrab sõiduõpetaja, lähtudes sõidueksami mittesooritamise põhjustest. Jätkuõppe minimaalne maht on kaks sõidutundi.
Õppekeskkonna kirjeldus	Õpperuumides on täiskasvanutele mõeldud laud ja toolid, mis võimaldavad koolitatavatel mugavalt õppetööst osa võtta. Õppeklass on varustatud kaasaegse õppetehnikaga: arvuti ja data-videoprojektor, pabertahvel alusel ja markertahvel seinal. E-õppe keskkonnaks

	kasutatakse teooria.ee platvorm mille kaudu te kiirelt ja mugavalt saate läbida teooria tunnid samuti on võimalik kuulata teooria tunnid TEAMSi kaudu. Teie kasutuses on kõige suurem õpeplats Tallinna südamis mis võimaldab ohutult läbida praktilised tunnid. Õppesõiduk on vahend praktiliste oskuste omandamiseks ning õppe jooksul tagatakse väga mitmekülgsed ja tegelikkuses rakendatavad oskused. Lõppastme koolituse ja riskivältimise koolituse läbiviimiseks tehakse koostööd aastaringsete libedaradade valdajatega üle Eesti. Eriline rõhk on nende vahetule sidumisele ning individuaalsel lähenemisel.
Õppematerjalide loend	Tugineb teooriaõpe kehtivale liiklusseadusele, liiklusmärkide ja teemärgiste tähendused ning nõuded fooridele määrusele, mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuded ning nõuded varustusele määrusele ja muudele asjakohastele mootorsõidukijuhile vajaminevatele õigusaktidele ja allikatele. Täiendavalt kasutatakse Liikluslab Baltic OÜ Liikluslabi e-autokooli ning e- õpikut „Liiklusreeglid lihtsas keeles“. Õppesõidukid vastavad „Liiklusseaduse“ § 100 lõike 7 määrmises kehtestatud sõidukit nõuetele. Õppesõidukite valiku puhul arvestatakse selle mõju õpilase arengule. „Liiklusreeglid lihtsas keeles“ (J. Ess, 2019); „Nutikad testid“ (Liikluslab, 2019)
Koolituse läbiviimiseks vajalikukvalifikatsiooni, õpi- ja töökogemusega kirjeldus koolitajal. Õpetajad	Koolitajal peab olema mootorsõidukijuhi vastava kategooria õpetamise õigus, kõrgharidus ning valdkondlik töökogemus. Õpetaja Jekaterina omab majandusala rakenduslik kõrgharidus ning mootorsõidukijuhi koolitaja tunnistus.
Õppekavarühm	Transporditeenused
Õpingute alustamise tingimused	Vastavalt liiklusseadusele ja MKMi määrusele nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“. Koolituskursusele võetakse õppima B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust taotlev isik, kes on õppetöö alustamise ajaks vähemalt 15,5-aastane. Koolituskursusele vastuvõtmiseks peab isik omama taotletava kategooria mootorsõiduki juhtimist lubava märkega kehtivat tervisetõendit.
Õpingute lõpetamine	Õpingute edukal lõpetamisel väljastatakse “Mootorsõidukijuhi koolituskursuse tunnistus”.
Kinnitatud	Õppekava on kinnitatud 01.02.2023.

B-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava

Esmaõppe algaste			
Teooriaõpe		Sõiduõpe	
	Õppe- tunde		Sõidu- tunde
Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest		Juhi tööasend ja turvavarustus	
Iseseisvaks õppimiseks juhendamine		Sõiduki käsitlemine	
Liiklus kui süsteem			
Ohutu liiklemise põhimõtted			
Teiste liiklejatega arvestamine			
Sõiduki turvalisus			
Inimene sõidukijuhina			
Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites		Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teel	
Sõidujärjekord sõites		Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides	
Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis			
Sõiduki peatumine ja sõidu lõpetamine			
Käitumine liiklusõnnetuse korral			
Möödasõit, möödumine ja ümberpõige		Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	
Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil		Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal	
Keskkonda säästev sõiduki kasutamine		Keskkonda säästev sõiduki juhtimine	
Sõiduki juhtimine rasketes ja ilmastikuoludes tee-			
Peatamisteedekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine	2	Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine	1
Pimeda ajal sõiduki juhtimine	1	Pimeda ajal sõiduki juhtimine	1
Kokku esmaõppe algastmes	28	Kokku esmaõppe algastmes	30
Teooria- ja sõidueksam Maanteeametis			
Esmase juhiloa saamine			
Lõppastme koolitus			
Teooriaõpe õppetundides		Sõiduõpe sõidutundides	
Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeoludes.	3	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine	1

Libedasõidu riskivältimise praktikum	1	Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine	1
Kokku lõppastme koolituses	4	Kokku lõppastme koolituses	2

1. ESMAÕPPE ALGASTME ÕPIVÄLJUNDID

1.1. Teooriaõpe

1.1.1. Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.1.1. teab juhiloa saamise tingimusi ja korda;
- 1.1.1.2. teab õppetöö korraldust;
- 1.1.1.3. teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente;
- 1.1.1.4. on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määru sees seatud juhi koolituse eesmärgid.

1.1.2. Iseseisvaks õppimiseks juhendamine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.2.1. on valmis vastutama oma õppimise eest;
- 1.1.2.2. on koostanud individuaalse õppeplaani;
- 1.1.2.3. teab, kuidas koolitaja iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.

1.1.3. Liiklus kui süsteem

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.3.1. teab liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat;
- 1.1.3.2. teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid;
- 1.1.3.3. mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana;
- 1.1.3.4. teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele.

1.1.4. Ohutu liiklemise põhimõtted

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.4.1. mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgsuhte hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine;
- 1.1.4.2. teab piki- ja külgsuhte ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid;
- 1.1.4.3. teab märguandeid ja nende kasutamisega seotud reegleid;
- 1.1.4.4. on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted.

1.1.5. Teiste liiklejatega arvestamine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.5.1. teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejarühmi;
- 1.1.5.2. teab erinevate liiklejarühmade käitumise eripärasid;
- 1.1.5.3. teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähekaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt) seotud ohtu suurendavaid tegureid;
- 1.1.5.4. omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestama eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega;
- 1.1.5.5. mõistab teiste liiklejatega ja sõitjatega arvestamise tähtsust;
- 1.1.5.6. on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähekaitstud liiklejatega, ja tagama oma käitumisega nende ohutuse.

1.1.6. Sõiduki turvalisus

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.6.1. mõistab sõiduki kasutaja juhendiga tutvumise olulisust;
- 1.1.6.2. teab peamisi tänapäeva sõidukites kasutuses olevaid aktiivse ja passiivse turvalisuse

elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine);

1.1.6.3. teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on motiveeritud turvavarustust kasutama;

1.1.6.4. teab sõitjate- ja veoseveo ja turvavarustuse kasutamise nõudeid;

1.1.6.5. teab sõidukist väljumisel ja sellesse sisenemisel vajalikke ettevaatusabinõusid;

1.1.6.6. teab kasutatavale mootorsõidukile kehtivaid tehnoseisundi nõudeid;

1.1.6.7. teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid sõiduki kasutamisel;

1.1.6.8. teab sõiduki lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja sõiduki juhitavusele.

1.1.7. Inimene sõidukijuhina

Pärast koolitust õpilane:

1.1.7.1. teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid;

1.1.7.2. teab, kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikkus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist;

1.1.7.3. teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele;

1.1.7.4. on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks;

1.1.7.5. on motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonna säästlikkust, elu üldistes eesmärkides ja käitumises;

1.1.7.6. teab kõrvaliste tegevuste mõju juhile ning sellest tulenevaid ohte.

1.1.8. Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites

Pärast koolitust õpilane:

1.1.8.1. teab, kuidas sõitu ohutult alustada;

1.1.8.2. teab tee erinevaid osi ja nende otstarvet;

1.1.8.3. teab sõiduki asukoha valikuga seotud reegleid;

1.1.8.4. teab, kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil;

1.1.8.5. on motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.

1.1.9. Sõidujärjekord sõites

Pärast koolitust õpilane:

1.1.9.1. oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramisega seotud liiklusreegleid;

1.1.9.2. omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest;

1.1.9.3. on motiveeritud teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud võimalikke ohte vältima.

1.1.10. Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.10.1. teab asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud reegleid;
- 1.1.10.2. teab sõiduki juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes sõiduki juhtimisega asulas;
- 1.1.10.3. omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest;
- 1.1.10.4. on motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel sõidukit juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.

1.1.11. Sõiduki peatumine ja sõidu lõpetamine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.11.1. teab ja oskab probleemülesandeid lahendades kasutada parkimise ja peatumisega ning hädapeatamisega seotud liiklusreegleid;
- 1.1.11.2. teab, kuidas parklas ja parkimismajas ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt käituda;
- 1.1.11.3. on motiveeritud peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reegleid järgima;
- 1.1.11.4. teab, kuidas väljaspool asulat peatuda ja parkida.

1.1.12. Käitumine liiklusõnnetuse korral

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.12.1. teab, kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda;
- 1.1.12.2. teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi.

1.1.13. Möödasõit, möödumine ja ümberpõige

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.13.1. teab ohutuks möödasõiduks vajalikke eeldusi;
- 1.1.13.2. teab, kuidas ohutult mööda sõita, mööduda ja ümber põigata;
- 1.1.13.3. teab, kuidas käituda möödasõidetava rollis;
- 1.1.13.4. on motiveeritud kaaluma möödasõidu vajadust ohutuse tagamise eesmärgil.

1.1.14. Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.14.1. teab, milliseid ettevalmistusi tuleks enne pikemat või lühemat sõitu teha;
- 1.1.14.2. mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;
- 1.1.14.3. on motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima;
- 1.1.14.4. teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, väsimus, halb nägemine jms).

1.1.15. Keskkonda säästev sõiduki kasutamine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.15.1. teab, kuidas sõiduki kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada;
- 1.1.15.2. oskab leida sõiduki kasutaja juhendist teavet keskkonna säästmise kohta;
- 1.1.15.3. teab, kuidas jälgida kütusekulu;
- 1.1.15.4. on motiveeritud sõidukit kasutades keskkonda säästma;
- 1.1.15.5. mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis.

1.1.16. Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.16.1. teab sõidukile mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada;
- 1.1.16.2. teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõiduki juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida.

1.1.17. Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.17.1. teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada;
- 1.1.17.2. mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõidukit peatada;
- 1.1.17.3. mõistab erinevate tee- ilmastikuolude iseärasusi ning nende mõju sõiduki juhitavusele;
- 1.1.17.4. omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgsuuna.

1.1.18. Pimedal ajal sõiduki juhtimine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.18.1. teab, kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral;
- 1.1.18.2. mõistab, et pimedal ajal on nähtavus palju halvem kui valgel ajal vaatamata tulede õigele kasutamisele, ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega;
- 1.1.18.3 omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgsuuna;
- 1.1.18.4. saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest ohtudest.

1.2. Sõiduõpe

1.2.1. Juhi tööasend ja turvavarustus

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.1.1. oskab teostada sõiduki sõidueelset kontrolli, näiteks kasutades sõiduki käsiraamatut;
- 1.2.1.2. oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhi sobivaks;
- 1.2.1.3. oskab kasutada sõiduki turvavarustust ja aidata kaassõitjatel turvavarustust kinnitada, samuti selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust;
- 1.2.1.4. oskab kasutada sõidukile paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid;
- 1.2.1.5. teab juhi vales tööasendist ja turvavarustuse vales kasutamisest tulenevaid ohte;
- 1.2.1.6. on motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjalt.

1.2.2. Sõiduki käsitlemine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.2.1. oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teel;
- 1.2.2.2. teab sõiduki vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale;
- 1.2.2.3. omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 1.2.2.4. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki käsitlemisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
- 1.2.2.5. on motiveeritud sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt käsitsema.

1.2.3. Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teel

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.3.1. oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides;
- 1.2.3.2. omab vajalikke oskusi vähese liiklusega teel liiklemiseks;
- 1.2.3.3. oskab peatuda ja parkida teel;
- 1.2.3.4. teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;
- 1.2.3.5. mõistab, et juhil kui suurema ohuallika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;
- 1.2.3.6. omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 1.2.3.7. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega vähese liiklusega teel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.

1.2.4. Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.4.1. oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt;
- 1.2.4.2. omab teel sõitmisel erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi;
- 1.2.4.3. teab erineva liiklusega teedel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;
- 1.2.4.4. mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;
- 1.2.4.5. omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 1.2.4.6. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega erineva liiklusega teedel ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
- 1.2.4.7. on võimeline kohanema liikluses toimuvate muutustega;
- 1.2.4.8. on võimeline hindama olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt;
- 1.2.4.9. on võimeline liiklusoludega arvestades sõidukit juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.

1.2.5. Möödasõit, möödumine ja ümberpõige

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.5.1. oskab hinnata ohutuks möödasõiduks ja ümberpõikeks vajalike eelduste olemasolu;
- 1.2.5.2. mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver;
- 1.2.5.3. oskab ohutult mööda sõita ja ümber põigata nii päri- kui ka vastassuunavööndi kaudu;
- 1.2.5.4. oskab käituda möödasõidetava rollis;
- 1.2.5.5. oskab peatuda ja parkida väljaspool asulat;
- 1.2.5.6. omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.

1.2.6. Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.6.1. oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita;
- 1.2.6.2. mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;
- 1.2.6.3. on motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima;
- 1.2.6.4. sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine.

1.2.7. Keskkonda säästev sõiduki juhtimine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.7.1. oskab juhtida sõidukit keskkonda säästvalt;
- 1.2.7.2. mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis, milles ei ole midagi keerulist;
- 1.2.7.3. on motiveeritud juhtima sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt;
- 1.2.7.4. omab realistlikku arusaama isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 1.2.7.5. on teinud plaani, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamaks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.

1.2.8. Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.8.1. oskab sooritada äkkpidurduse;
- 1.2.8.2. mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõidukit peatada;
- 1.2.8.3. omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 1.2.8.4. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki peatamisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
- 1.2.8.5. omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning ohutu piki- ja külgsuhtega.

1.2.9. Pimeda ajal sõiduki juhtimine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.9.1. oskab tulede õige kasutamisega parandada juhi nähtavust ja oma sõiduki teistele paremini märgatavaks teha;
- 1.2.9.2. mõistab oludele vastava sõidukiiruse valiku vajadust;
- 1.2.9.3. teab pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud ohte;
- 1.2.9.4. oskab oma käitumisega vähendada pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud riske;
- 1.2.9.5. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega pimeda ajal, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.

2. LÕPPASTME KOOLITUSE ÕPIVÄLJUNDID

2.1. Teooriaõpe

2.1.1. Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeoludes

Pärast koolitust õpilane:

- 2.1.1.1. teab ohte suurendavaid tegureid liikluses;
- 2.1.1.2. mõistab säästliku, ohutu ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi eeliseid;
- 2.1.1.3. teab, millest sõltub tee ja ratta vaheline haardumine;
- 2.1.1.4. tajub ja teab enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavaid nõrku külgi ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
- 2.1.1.5. on motiveeritud sõitma säästlikult, ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt.

2.1.2. Libedasõidu riskivältimise praktikum

Pärast koolitust õpilane:

- 2.1.2.1. teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada;
- 2.1.2.2. mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada;
- 2.1.2.3. mõistab, et libedal teel on pidurdusteed on palju pikem kui kuival asfaldil;
- 2.1.2.4. mõistab, et sõltuvalt ilmaoludest ja teekatete erinevusest on pidurdusteed pikkus erinev;
- 2.1.2.5. omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgsuuna.

2.2 Sõiduõpe

2.2.1. Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviihi süvendamine Pärast koolitust õpilane:

2.2.1.1. omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest;

2.2.1.2. on motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.

2.2.2. Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine

Pärast koolitust õpilane:

2.2.2.1. omab realistlikku arusaama isiklikest, äkkolukorras toimetulekuks vajalikest oskustest ja võimalustest;

2.2.2.2. oskab äkkpidurdamist;

2.2.2.3. oskab kasutada takistusest ümberpöikamiseks vajalikke tehnikaid;

2.2.2.4. oskab valida vastavalt tee olukorrale ja -trajektooriga erinevaid pidurdamistehnikaid ja mõistab sõiduki juhitavust pidurdusprotsessi vältel;

2.2.2.5. mõistab, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ohutuse taastamiseks ette võtta on piiratud;

2.2.2.6. on motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.